

Projekt pozakonkursowy „Ruda Śląska – nowa perspektywa”
współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego

SPRAWOZDANIE
Działu Realizacji Projektów
z wykonania uchwały Nr PR.0007.208.2015 Rady Miasta Ruda Śląska
z dnia 22.10.2015 r. w sprawie przyjęcia
Programu Aktywności Lokalnej dla dzielnicy Orzegów na lata 2015 - 2017.
Sprawozdanie z realizacji Programu w 2017 r.

W załączniku do uchwały Rady Miasta Ruda Śląska Nr PR.0007.208.2015 Rady Miasta Ruda Śląska z dnia 22 października 2015 r. wskazano cel główny Programu Aktywności Lokalnej dla Orzegowa (PAL), którym jest „Wzrost aktywności społecznej mieszkańców/nek dzielnicy Orzegów, w szczególności osób zagrożonych wykluczeniem społecznym korzystających ze wsparcia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej” oraz cele szczegółowe, których osiągnięcie zapewniało osiągnięcie celu głównego.

W poniższym sprawozdaniu wskazane zostały zrealizowane działania, prowadzące do realizacji celów szczegółowych. W niniejszym sprawozdaniu zawarto opis merytoryczny podjętych działań.

1. Zrealizowano cel szczegółowy: **„Zwiększenie kompetencji społecznych uczestników/czek PAL”.**

1.1. Dla potrzeb realizacji Programu Aktywności Lokalnej zatrudniono trzech animatorów wykazujących doświadczenie i umiejętności niezbędne w pracy ze społecznością lokalną w różnych przedziałach wiekowych. W ramach udziału w Programie Aktywności Lokalnej dla dzielnicy Orzegów zawarto **19** umów uczestnictwa (w tym umowy kontynuowane od roku 2016). Animatorzy lokalni prowadzili z mieszkańcami Orzegowa zajęcia w godzinach rannych i popołudniowych, w tym działania integracyjne, rekreacyjne, szkoleniowe i wydarzenia okolicznościowe. Animatorzy dążyli do wspierania, a nie wyręczania uczestników/czki w podejmowanych działaniach. Praca animatorów była ukierunkowana na pobudzanie aktywności lokalnej społeczności, wsparcie merytoryczne inicjatyw uczestników, zachęcanie do działań i tworzenia grup samopomocowych, oferowanie pomocy przy realizacji podejmowanych działań. Dzięki wypracowywaniu dialogu z lokalną społecznością zoptymalizowano ofertę zajęć i planowanych wydarzeń. Animatorzy zachęcali mieszkańców/nki Orzegowa do zgłaszania swoich pomysłów na tematykę zajęć, wspólne wyjścia, organizację spotkań okolicznościowych itp. Z drugiej strony animatorzy realizowali również swoje scenariusze zajęć, poddając je ocenie uczestników/czek. Spotkania ze społecznością lokalną Orzegowa w świetlicy przy parafii pw. św. Michała Archanioła przeznaczone były

na budowanie dobrych relacji sąsiedzkich, wymianę poglądów i wspieranie grup samopomocowych oraz realizację konkretnych działań, np. spotkań „Koła Gospodyń Miejskich” podczas których uczestnicy/czki wymieniały się doświadczeniami kulinarnymi oraz przygotowywały proste potrawy, przede wszystkim systematyzowały swoją wiedzę nt. zdrowego odżywiania, dobrych nawyków żywieniowych i higienicznych, optymalnego przyrządzania tanich i wartościowych posiłków. Ponadto, realizowano **zajęcia plastyczne** których forma sprawdza się od wielu lat - jest wyczekiwana również z uwagi na fakt, że tematyka pokrywa się z wieloma wydarzeniami okolicznościowymi. Najczęściej uczestnicy/czki wykonywały takie przedmioty, które później mogły zabrać do domu jako ozdoby świąteczne (stroiki, choinki, kartki z życzeniami) lub drobne upominki (np. z okazji Dnia Dziecka, Walentynek czy Dnia Matki). Poza materiałami zakupionymi ze środków projektowych, często uczestnicy/czki przynosili ze sobą półprodukty i materiały znalezione w domu, surowce wtórne przeznaczone do utylizacji czy rośliny polne.

Animatorzy zapewniali również dla osób aktywnych fizycznie udział w działaniach rekreacyjnych w formie spacerów *Nordic Walking*, organizowali spotkania z przedstawicielami służb porządkowych, organizowali wyjazdy edukacyjno - integracyjne, wyjścia do instytucji kultury, spacer po okolicy i spotkania okolicznościowe.

1.2. Wszyscy uczestnicy PAL mieli zapewnioną pracę socjalną w ramach Sekcji Pracowników Socjalnych ds. Realizacji Projektów. W sekcji zatrudnionych było czterech pracowników, którzy świadczyli pracę socjalną na rzecz uczestników/czek projektu. Ponadto, pracownicy socjalni w środowiskach osób uczestniczących w PAL kształtowali umiejętności prawidłowego pełnienia ról społecznych i postaw obywatelskich, udzielając wsparcia merytorycznego w załatwianiu spraw urzędowych i innych spraw życia codziennego. Świadczona praca socjalna służyła rozbudzaniu i wspieraniu mieszkank/ńców Orzegowa w dążeniu do poprawy ich statusu materialnego i społecznego. Taka forma świadczenia pracy socjalnej oraz dostępność pracowników socjalnych spotkały się z bardzo przychylnym nastawieniem uczestników/czek projektu, którzy podkreślali duże zaangażowanie zarówno po swojej, jak i po stronie pracownika socjalnego we współpracę i dążenie do pozytywnych zmian w swoim życiu.

1.3. W ramach programu mieszkańcy/nki Orzegowa wzięli/ły udział w następujących szkoleniach:

- 7 osób wzięło udział w warsztatach z zakresu kreowania wizerunku.

Warsztaty odbywały się w trzecim kwartale w trakcie kilku tygodni zajęć uczestnicy/czki brali/ły udział w cyklu zajęć teoretycznych nt. autoprezentacji, właściwego doboru ubioru do okoliczności, higieny osobistej, podstaw dyskretnego makijażu, ułożenia włosów, pielęgnacji paznokci itp. Z kolei druga część cyklu pozwoliła rozwinąć umiejętności praktycznego zastosowania poznanych technik, co bardzo przypadło do gustu

uczestnikom/czkom i przełożyło się na wysoką frekwencję uczestników/czek szkolenia, zdyscyplinowanie i punktualność grupy, na co zwracali uwagę prowadzący zajęcia.

- 3 osoby spośród uczestniczek/ków Programu Aktywności Lokalnej dla dzielnicy Orzegów zdecydowały/o się wziąć udział w kursie prawa jazdy kat. B.

W ramach szkolenia kursantom zapewniono badania lekarskie, zajęcia teoretyczne, praktyczną naukę jazdy z instruktorem oraz sfinansowano egzamin wewnętrzny i pierwsze podejście do teoretycznego i praktycznego egzaminu państwowego w wybranym przez kursanta/kę Wojewódzkim Ośrodku Ruchu Drogowego.

- 14 osób wzięło udział w cyklu zajęć profilaktycznych mających na celu kształtowanie postaw prozdrowotnych i prospołecznych.

Szkolenie to realizowane było na przełomie trzeciego i czwartego kwartału roku. Podstawowym założeniem szkolenia było przybliżenie uczestnikom/czkom sposobów i możliwości dbania o swój stan zdrowia, przypomnienie wiadomości z zakresu higieny, właściwego reagowania na sygnały wysyłane przez organizm (nieignorowanie symptomów chorobowych), przekonanie o konieczności poddawania się badaniom okresowym, przeznaczanie odpowiedniej ilości czasu na sen, dobór odpowiedniej diety, znaczenie odpoczynku i sposobów radzenia sobie z napięciem i stresem.

2. Zrealizowano cel szczegółowy: „**Promowanie postaw prospołecznych**”.

2.1. W dalszym ciągu w świetlicy prowadzony był **Punkt Pomocy Rzeczowej**. Dostawy towarów (ubrań, zabawek, talerzy, wózków, książek) zapewniali nieodpłatnie darczyńcy z terenu Rudy Śląskiej i ościennych miast, księża posługujący w orzegowskiej parafii czy pracownicy Urzędu Miasta Ruda Śląska. Wokół punktu pomocy rzeczowej realizowane były działania samopomocowe; każda dostawa wymagała zaangażowania uczestników/czek - wstępnej selekcji, odrzucenia przedmiotów zniszczonych lub niekompletnych, podziału ubrań na dziecięce, damskie, męskie, poukładanie ich i wyłożenie na regałach. Z obserwacji animatorów miesięcznie z punktu korzystało średnio 20 osób; wśród osób korzystających z punktu byli mieszkańcy Orzegowa, Goduli, a nawet Rudy.

2.2. Dla potrzeb realizacji Programu Aktywności Lokalnej dla Orzegowa zaangażowano animatorów lokalnych, którzy prowadzili cykliczne zajęcia świetlicowe. W poniedziałki odbywały się konsultacje indywidualne (11.00 - 14.00), których pomysł wypłynął z zapotrzebowania samych uczestników/czek. Często bowiem zdarzało się, że poszczególne osoby zgłaszały się do animatorki z chęcią uzyskania rady, pomocy przy załatwieniu drobnych spraw urzędowych (szukanie informacji, pomoc przy wypełnieniu dokumentów, etc.), podzielenia się drobnymi troskami przy jednoczesnym zachowaniu dyskrecji. Oprócz poniedziałkowych konsultacji, kontynuowano również profilaktyczne zajęcia *Nordic Walking*, w których brało udział średnio 5 osób.

Ponadto, kontynuowano grupowe spotkania świetlicowe we wtorki (14.00 - 17.00) i czwartki (11.00 - 14.00), w tym spotkania z ciekawymi osobami, wyjścia do instytucji kultury i wyjazdy edukacyjno - integracyjne.

Animatorzy w swoich działaniach kierowali się chęcią pobudzenia aktywności obywatelskiej społeczności lokalnej, oferowanie pomocy przy realizacji podejmowanych działań, merytoryczne wspieranie inicjatyw uczestników/czek. Oferta zajęć w kolejnym roku realizacji Programu, dzięki lepszemu poznaniu lokalnej społeczności, jeszcze bardziej została dostosowana zarówno do potrzeb wynikających z realizowanego projektu, jak również umiejętności, możliwości i zdolności do poznania nowych treści przez kobiety i mężczyzn biorących udział w spotkaniach.

W ramach cyklicznych spotkań z animatorami lokalnymi zorganizowano i przeprowadzono 133 zajęcia, w których wzięło udział średnio po 11 osób. Oferta tych zajęć była bardzo szeroka i dotyczyła wielu zagadnień, od spotkań dyskusyjnych, poprzez organizowanie cyklicznych spotkań okolicznościowych (w okresie ważnych świąt zarówno świeckich jak i religijnych, czy państwowych). Wiele uwagi poświęcano edukacji regionalnej, a w szczególności pielęgnowaniu wartości rodzinnych, znaczenia pamięci historycznej, dążenia do utrwalania świadectw historycznych i dalszego budowania w młodym pokoleniu poczucia przynależności do regionu.

W świetlicy odbywały się m.in. spotkania Koła Gospodyń Miejskich, poświęcone zagadnieniom za zakresu prowadzenia gospodarstwa domowego (wymiana doświadczeń, przekazywanie praktycznych porad), wspólne przygotowanie prostych, pożywnych i wartościowych posiłków (na przestrzeni całego roku przygotowano m.in. chłodnik litewski, sałatkę z ziemniaków, kociótek mięsny, gofry, ciasta, wyciskane ze świeżych owoców i warzyw soki, itp.). W ramach lubianych przez uczestniczki/ków zajęć plastycznych wykonywano m.in. kartki i ozdoby w okresie poprzedzającym Wielkanoc, Boże Narodzenie, Dzień Matki, Dzień Ojca, wykonywano wspólnie ozdoby z masy solnej, masy papierowej, wykonywano lampiony z przyniesionych przez uczestników/czki słoików, z zużytych butelek zrobiono wazon, wykorzystano zakupione materiały plastycznych do wykonania ozdobnych witraży na kawałkach szkła, w ramach zajęć „Zostaw po sobie ślad” wykonano odciski dłoni uczestników/czek.

Przez cały czas w zależności od zapotrzebowania animatorka, jak i pozostali animatorzy organizowali spotkania informacyjne dot. m.in. zmian w systemie pomocy społecznej, możliwości korzystania z oferty kulturalnej w mieście i regionie, korzystnych z atrakcji dostępnych dla dzieci i młodzieży w okresie wakacyjnym, możliwości aktywnego spędzania czasu wolnego bez konieczności ponoszenia dużych nakładów finansowych. Pod koniec roku, kiedy do uczestników/czek dotarła informacja, że z nowym rokiem nie będzie w dalszym ciągu realizowany Program Aktywności Lokalnej, uczestnicy/czki wraz z animatorką spotkali się w siedzibie działającego w Orzegowie Centrum Inicjatyw Społecznych; w spotkaniu wzięła również udział pani Agnieszka Płaszczyk, kierująca placówką. Celem spotkania było przedstawienie oferty placówki i zaproszenie uczestników/czek PAL do udziału w wydarzeniach organizowanych w Centrum.

2.3. Zarówno w ramach cyklicznych spotkań, jak i w ramach szkoleń zleconych podmiotom zewnętrznym realizowano działania z zakresu **profilaktyki zdrowotnej**

i zdrowego trybu życia. Ponadto, działania prozdrowotne realizowane były w formie spacerów *Nordic Walking*, natomiast zajęcia w ramach Koła Gospodyń Miejskich poświęcane były m.in. dobremu nawykowi żywieniowemu.

2.4. W ramach **spotkania z ciekawą osobą** w 2017 r. zorganizowano trzy spotkania z funkcjonariuszami rudzkiej Policji. Podczas spotkań podejmowana była tematyka zagrożeń pojawiających się na co dzień w najbliższym otoczeniu, ale również promowaniu odpowiedzialnego zachowania w sytuacji, gdy byliśmy świadkami popełniania przestępstwa, porady dotyczące zagrożeń w czasie wakacji (w czasie wyjazdu ale również właściwe przygotowanie naszego mieszkania na okres, gdy wyjeżdżamy na wakacje), czy też problematykę związaną z częstymi w ostatnich latach oszustwami i wyłudzeniami.

3. Zrealizowano cel szczegółowy: „**Dążenie do integracji i pozytywnej zmiany wizerunku społeczności lokalnej Orzegowa**”.

3.1. Dla realizacji Programu Aktywności Lokalnej dla dzielnicy Orzegów wynajęto pomieszczenia od parafii rzymskokatolickiej pw. św. Michała Archanioła z przeznaczenie na miejsce spotkań lokalnej społeczności oraz prowadzenie Punktu Pomocy Rzeczowej. Do dyspozycji uczestników/czek przeznaczony jest również teren zielony w obrębie probostwa wraz z boiskiem do siatkówki.

3.2. W 2017 r. kobiety i mężczyźni biorący udział w Programie Aktywności Lokalnej dla dzielnicy Orzegów wzięli udział w szeregu **wydarzeń kulturalnych**:

- wyjścia do kina na seanse filmowe,
- wyjście do Teatru Nowego w Zabrze na spektakl „*Balladyna*”.

3.3. Uczestnicy/czki Programu Aktywności Lokalnej dla Orzegowa wzięli udział w kilku wyjazdach o charakterze **edukacyjno - kulturalnym** oraz **integracyjnym**:

- wyjazd do Opola na początku wakacji letnich, wobec czego mogło w nim wziąć udział również otoczenie uczestników/czek. W ramach wyjazdu zrealizowano spacer po opolskiej wyspie Bolko, zwiedzano Ogród Zoologiczny, a w dalszej części wycieczki Muzeum Polskiej Piosenki oraz amfiteatr, w którym od 1963 r. organizowany jest Krajowy Festiwal Polskiej Piosenki,
- wyjazd do Ogródu Botanicznego w Mikołowie z atrakcyjną ścieżką dydaktyczną, punktem widokowym i placem zabaw, a następnie przejazd nad tyskie Jezioro Paprocany.
- tradycyjny wyjazd na jesienne grzybobranie do kompleksu leśnego w Kaletach k/ Lublińca,
- wycieczka w zabytkowej Kopalni Soli w Bochni połączona ze zwiedzaniem bocheńskiego rynku.

W każdym z powyższych wyjazdów integracyjnych wzięło udział średnio 18 osób. Ponadto w ramach warsztatów z zakresu kreowania wizerunku odbył się wyjazd w Beskid Mały, połączony ze zwiedzaniem zamku w Bielsku - Białej, Elektrowni Pompowo - Szczytowej pod górą Żar oraz rejsem statkiem po Jeziorze Żywieckim.

3.4. Zarówno w świetlicy PAL, Punkcie Pomocy Rzeczowej, w otoczeniu probostwa i na terenie boiska do siatkówki uczestnicy/czki PAL przez cały rok regularnie prowadziły/li **prace porządkowe**. W grupie tworzącej uczestników/czki PAL można z łatwością wskazać osoby chętnie angażujące się w prace porządkowe, inne, które lubią stawać na czele zadań kulinarnych, a jeszcze inne jako liderów/rki w zakresie planowania działań na terenie dzielnicy. Można bez wątpliwości wskazać osoby samodzielne, które uwierzyły w posiadany potencjał oraz osoby, które odnalazły się w relacjach grupowych. Dla wielu osób uczestnictwo w Programie Aktywności Lokalnej - według ich relacji - wpłynęło pozytywnie na funkcjonowanie w życiu codziennym. Warto zwrócić uwagę, że wiele osób w radykalny sposób zmieniło swoje postawy (lepsza komunikacja interpersonalna, radzenie sobie ze stresem, asertywność) - zaczęły świadomie kierować swoim postępowaniem - troszczyć się o własne warunki mieszkaniowe, uregulować sprawy związane z emeryturą, zaczęły regularnie zgłaszać się do lekarzy i poradni specjalistycznych itp. Oczywiście nie jest to zasługą jedynie animatorów. Należy jednak wskazać, że właściwie realizowana praca socjalna, oparta na wydobyciu zasobów z osób biorących udział w programie, w połączeniu z zaangażowaniem w działania na rzecz lokalnej społeczności oraz stymulowanie adresata projektu do udziału w grupach edukacyjnych i samopomocowych pozwala na uruchomienie w uczestnikach/czkach postaw pożądanych w dążeniu do zapobiegania wykluczeniu społecznemu.

Dyrektor
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Ruzicy Śląskiej
mgr Krystian Morys
(3)

Om
9/